

FSD3343

**Yläkoululaisten ajatuksia
sukupuolirooleista ja elämästä 2017-2018**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Yläkoululaisten ajatuksia sukupuolirooleista ja elämästä 2017-2018 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [tuottaja ja jakaja], 2021.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (11.3.2019).

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3343. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Peltola, Marja (Helsingin yliopisto) & Phoenix, Ann (Helsingin yliopisto): Yläkoululaisten ajatuksia sukupuolirooleista ja elämästä 2017-2018 [sähköinen tietoa-ineisto]. Versio 1.0 (2019-03-11). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3343>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Esite tutkittaville	5
B	Kysymykset ryhmähaastatteluihin	11
C	Kysymykset yksilöhaastatteluihin	15
D	Aineistonäyte	21

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Yläkoululaisten ajatuksia sukupuolirooleista ja elämästä 2017-2018

Aineiston nimi englanniksi: Lower Secondary Student Views on Gender Roles and Life 2017-2018

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (11.3.2019).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Peltola, Marja (Helsingin yliopisto. Tutkijakollegium)

Phoenix, Ann (Helsingin yliopisto. Tutkijakollegium)

Aineiston on litteroinut Tutkimustie Oy.

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Forsberg, Tuomas (Helsingin yliopisto. Tutkijakollegium)

Peltola, Marja (Helsingin yliopisto. Tutkijakollegium)

Aineisto luovutettu arkistoon

11.3.2019

Asiasanat

harrastukset; koulu; maskuliinisuus; monikulttuurisuus; nuoret; perhe-elämä; rahankäyttö; sosiaaliset suhteet; sukupuoli; tulevaisuudenodotukset

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: Yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: Esi- ja peruskoulu; Nuoret; Sosiaalinen käyttäytyminen ja asenteet; Sukupuoli ja sukupuoliroolit

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Tässä aineistossa 11-15-vuotiaat helsinkiläiset koululaiset kertovat laajasti elämästään ja ajatuksistaan sukupuoleen ja maskuliinisuuteen liittyen. Haastatteluilla kartoitettiin nuorten ajatuksia esimerkiksi koulusta, perheestä, ystävistä ja vapaa-ajasta. Aineisto koostuu 22 yksilöhaastattelusta ja kuudesta ryhmähaastattelusta, joiden osallistujamäärä vaihtelee välillä 2-5. Suurin osa vastaajista on poikia. Aineisto on kerätty osana hanketta "Masculinities and Ethnicities in New Times: 11-14-year-olds in Helsinki schools". Tutkimusta ovat rahoittaneet Helsingin yliopiston tutkijakollegium sekä Jane ja Aatos Erkon säätiö.

Haastatteluissa on kysytty osallistujien näkemyksiä sukupuolesta ja sukupuoliroolien eroista sekä siitä, vaikuttaako sukupuoli ystävyys-suhteisiin tai käyttäytymiseen. Vastaajat kertovat laajasti myös perhesuhteistaan, koulunkäynnistään ja vapaa-ajan aktiviteeteistaan, kuten sosiaalisesta mediasta ja harrastuksistaan. Nuorilta on kysytty lisäksi tulevaisuudenodotuksista, tunteista ja siitä, voivatko he puhua huolistaan jonkun kanssa. Haastatteluissa käsitellään myös koulukiusaamista, kulttuurista erilaisuutta sekä nuorten kokemuksia rahan käytöstä ja merkityksestä.

Aineiston taustatietoja ovat haastattelupäivä, haastattelun kesto sekä haastatteluympäristö, kuten koulu tai koti. Lisäksi on kerätty vastaajan ikä, sukupuoli sekä kulttuuritausta. Haastattelut on toteutettu kolmella sosioekonomisesti erilaisella alueella. Osallistujat ovat kulttuuritaustaltaan erilaisia. Myös haastatteluissa käytetyt virikekuvat on arkistoitu. Kuvien taustatietona ilmoitetaan kuvapankki, josta kuva on ladattu sekä kuvaaja, jos ne ovat tiedossa. Aineistosta on tehty html-versio, jonka hakemiston avulla kirjoituksia on helppo selata.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi, Helsinki

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: 11-15-vuotiaat helsinkiläiset yläkoululaiset

Aineistonkeruun ajankohta: 1.10.2017 – 31.5.2018

Kerääjät: Peltola, Marja (Helsingin yliopisto. Tutkijakollegium)

Aineistonkeruun tekniikka: Kasvokkainen haastattelu

Keruväline tai -ohje: Haastatteluteemat tai haastattelurunko

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta

Haastattelukutsu on esitetty neljän tutkimukseen osallistuneen koululuokan oppilaille kolmessa koulussa. Näiltä luokilta haastateltiin kaikki oppilaat, jotka halusivat osallistua tutkimukseen. Lisäksi kaksi osallistujaa haastateltiin nuorisotalolla.

Aineiston määrä: 28 tiedostoa odt- sekä html-muodossa.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Kaikki haastattelut yhtä litteroimatonta ryhmähaastattelua lukuunottamatta on arkistoitu. Aineisto sisältää haastatteluissa käytetyt virikekuvat.

Aineisto on litteroitu ja anonymisoitu alkuperäisen tutkijan toimesta. Aineistosta on poistettu nimet sekä asuinalueisiin viittaavat tiedot. Yksityiskohtaisia tietoja, kuten vanhempien ammatteja, on lisäksi karkeistettu tunnisteellisuuden vähentämiseksi. Tietoarkiston merkinnät on tehty [[tuplahakusulkein]].

Julkaisut

Peltola, Marja (2020) Ristiriitainen maskuliinisuuskerronta ja tunteiden jakamisen mahdollisuudet poikien läheissuhteissa. *Sosiologia* 57 (1).

Peltola, Marja & Phoenix, Ann (2018) Sukupuoli ja intersektionaalisuus: 11-14-vuotiaiden poikien maskuliinisuudet koulussa. *Kasvatus* 49 (3): 225-231.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD3343>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (C) vain tutkimukseen ja ylempiin opinnäytteisiin (esim. pro graduun, liseniaatin- ja väitöstutkimukseen).

Liite A

Esite tutkittaville

FSD3343 YLÄKOULULAISTEN AJATUKSIA SUKUPUOLIROOLEISTA JA ELÄMÄSTÄ 2017-2018

FSD3343 LOWER SECONDARY STUDENT VIEWS ON GENDER ROLES AND LIFE 2017-2018

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <https://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <https://www.fsd.uta.fi/en/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <https://www.fsd.uta.fi/sv/>

Poikien identiteettien rakentuminen muuttuvassa Suomessa -tutkimus

Arvoisa vanhempi,

lastasi on pyydetty osallistumaan tutkimukseen ”Poikien identiteettien rakentuminen muuttuvassa Suomessa”. Suostumuskirjeessä on tietoa tutkimuksesta ja vastuullisten tutkijoiden yhteystiedot. Tutustu kirjeen tietoihin. Mikäli lapsesi saa osallistua tutkimukseen, täytä oheinen suostumuslomake ja palauta se kouluun. Huoltajan luvan jälkeen lapsesi päättää osallistumisestaan itsenäisesti.

Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää 11–14-vuotiaiden poikien identiteettikokemuksia tämän päivän Suomessa. Tavoitteena on ymmärtää, millaista on olla poika muuttuvassa Suomessa, jossa tämän ajan trendit, kuten sosiaalinen media, monikulttuurisuus ja globalisoituminen ovat osa heidän arkeaan. Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia maskuliinisuuden, etnisyyden ja identiteetin merkityksiä poikien omista näkökulmista. Tutkimusta tehdään pääkaupunkiseudulla joka on etnisesti moninaisin alue Suomessa. Tutkimuksen tulokset raportoidaan kansainvälisessä tiedejulkaisussa.

Tutkimuksen toteutustapa

Tutkimus toteutetaan kolmessa pääkaupunkiseudun koulussa, jossa jokaisessa koulussa haastatellaan noin kymmenen 11–14-vuotiasta poikaa (osa haastateltavista voi olla tyttöjä). Lisäksi haastatteluja kerätään yhdestä helsinkiläisestä nuorisotalosta. Haastattelut tehdään sekä pienissä ryhmissä että yksilöhaastatteluina. Haastattelut nauhoitetaan. Haastatteluteemoja ovat mm. vapaa-ajan käyttö, ystävät koulussa ja koulun ulkopuolella, sosiaalisen median käyttö, poikana (tai tyttönä) oleminen, monikulttuurisuus ja tulevaisuuden suunnitelmat. Keskustelua käydään poikien ehdoilla. Sekä ryhmä- että yksilöhaastattelun kesto on noin tunti.

Haastattelussa hyödynnetään myös visuaalisia tutkimusmenetelmiä. Haastattelun aikana tutkija voi näyttää kuvia erilaisista ihmisistä ja kysyä poikien mielipiteitä kuvien sukupuolisesta representaatiosta, esim. kysymällä ”Millaiselta mieheltä kuvan mies sinusta näyttää?”. Ryhmähaastattelun aikana vapaaehtoisia pyydetään kuvaamaan esim. puhelimen kameralla kuvia jotka poikien mielestä edustavat maskuliinisuutta Suomessa. Näitä kuvia käydään läpi yksilöhaastattelussa. Haastateltavia pyydetään antamaan kuvia tutkijoiden käyttöön. Kuvat käsitellään luottamuksellisesti eikä yhtäkään kuvaa julkaista ilman haastateltavan lupaa. Kuvia voidaan anonymisoida esim. pikselöinnin avulla.

Osallistuminen tutkimukseen on vapaaehtoista

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja lapsesi päättää Sinun luvallasi, haluaako hän osallistua haastatteluun. Lapsellasi on tutkimuksen aikana oikeus keskeyttää tutkimukseen osallistumisen missä vaiheessa tahansa ilman, että siitä aiheutuu mitään seuraamuksia. Vaikka haastattelu toteutetaan kouluympäristössä, siihen osallistuminen tai osallistumatta jättäminen ei vaikuta koulumenestykseen tai arvosanoihin.

Haastatteluaineiston luottamuksellisuus, anonymisointi ja arkistointi

Tutkimuksen järjestelyt ja tulosten raportointi ovat luottamuksellisia, eivätkä esimerkiksi koulun opettajat, muut opiskelijat tai nuorisotalon ohjaajat saa kuunnella nauhoitettuja haastatteluita. Haastatteluista saatavat lapsen henkilökohtaiset tiedot tulevat ainoastaan tutkijaryhmän käyttöön ja tulokset julkaistaan tutkimusraporteissa siten, ettei yksittäistä lasta, koulua tai nuorisotaloa voi tunnistaa. Poikkeustilanteessa tutkija voi luovuttaa lasta koskevaa tietoa huoltajalle, jos tutkimuksen aikana nousee esille tietoja jotka voivat vakavasti vahingoittaa lasta. Haastattelujen jälkeen nauhat tuhotaan sen jälkeen kun ne ovat kokonaisuudessaan litteroitu. Haastatteluaineisto anonymisoidaan ja arkistoidaan tutkimuskäyttöä varten.

Lisätietoa tutkimuksesta

Sinulla ja lapsellasi on oikeus saada lisätietoa tutkimuksesta tutkijaryhmän jäseniltä missä tutkimuksen vaiheessa tahansa. Mikäli Sinulla on jotain kysyttävää, ota yhteyttä tutkimuksen tiedusteluihin vastaavaan tutkijaan (Marja Peltola, yhteystiedot alla).

Ystävällisesti,

Tutkimuksen vastuullinen johtaja

Ann Phoenix, professori [[yhteystiedot poistettu]]

Tiedusteluihin vastaava tutkija

VTT Marja Peltola [[yhteystiedot poistettu]]

Poikien identiteettien rakentuminen muuttuvassa Suomessa -tutkimus

HUOLTAJAN SUOSTUMUSLOMAKE

Lastani on pyydetty osallistumaan tutkimukseen *Poikien identiteettien rakentuminen muuttuvassa Suomessa*. Olen saanut kirjallista tietoa tutkimuksesta ja vastuullisten tutkijoiden yhteystiedot. Ymmärrän, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja että minulla ja lapsellani on oikeus kieltäytyä siitä, sekä perua suostumukseni milloin tahansa. Jos perun suostumukseni, lapseni haastattelu poistetaan tutkimusaineistosta eikä sitä tulla käyttämään tutkimusraportissa tai arkistoida myöhempää käyttöä varten. Ymmärrän, että kaikki tiedot käsitellään luottamuksellisesti ja aineistosta poistetaan kaikki yksilön tunnistamisen mahdollistavat tiedot. Ymmärrän, että tutkimuksen aineisto tulee tutkijaryhmän käyttöön ja arkistoidaan Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon.

Päivämäärä ____ . ____ . ____

Suostun siihen, että lapseni osallistuu tutkimukseen:

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Lapsen nimi ja syntymäaika

Päivämäärä ____ . ____ . ____

Suostumuksen vastaanottaja:

Tutkijan allekirjoitus ja nimenselvennys

Liite B

Kysymykset ryhmähaastatteluihin

FSD3343 YLÄKOULULAISTEN AJATUKSIA SUKUPUOLIROOLEISTA JA ELÄMÄSTÄ 2017-2018

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <https://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <https://www.fsd.uta.fi/en/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <https://www.fsd.uta.fi/sv/>

Ryhmähaastattelut

Esittäytyminen ja yleistä:

- nimi, ikä, kiinnostuksen kohteet
- tunneteko toisenne? Hengaatteko paljon yhdessä koulussa, entä koulun ulkopuolella?
- tutkimuksen tarkoituksena on miettiä, millaista on olla poika. Millaista se sinun mielestäsi on?
- Onko jotain asioita joita voi tehdä/ei voi tehdä koska olet poika?
- Millaisia pojat ovat koulussa?
- Ovatko ikäisesi pojat ja tytöt erilaisia?
- Luuletko että poikana oleminen on muuttunut, esim. jos ajattelet aikaa jolloin isäsi on ollut poika?

Koulu:

- Mistä asioista tykkäätte koulussa? Mistä ette?
- Millaista on opiskella yläkoulussa (tai alakoulussa), ala- ja yläkoulun erot? Tykkäättekö olla juuri tässä koulussa? Millainen se on verrattuna muihin kouluihin Helsingissä?
- Miten tulette toimeen opettajien kanssa? Suhtautuvatko opettajat eri tavoilla poikiin/tyttöihin?
- Onko koulussa ”suosittuja poikia”? Millaiset asiat tekevät jostain suosittun?
- Oletteko tekemisissä vanhempien/nuorempien poikien kanssa koulussa?
- Näkykö monikulttuurisuus jotenkin koulussa? Onko oma ystäväpiirisi monikulttuurinen? Onko kavereiden etnisellä taustalla jotain väliä?

Kiinnostuksen kohteet, harrastukset, kaverit

- Mitä teette vapaa-aikana? Missä hengaillette, kenen kanssa? Harrastukset?
- Ketkä ovat kavereitasi? Miksi juuri nämä? Ovatko he poikia/tyttöjä?
- Millaisia asioita tykkäät tehdä kavereidesi kanssa?
- Onko erilaista viettää aikaa poikien tai tyttöjen kanssa? Teetkö poikien kanssa erilaisia asioita kuin tyttöjen kanssa?
- Onko sinulla tai ikäisilläsi nuorilla tyttöystäviä?
- Kuinka paljon vietät aikaa netissä? Mitä teet siellä? Some? Pelit, media, tv, musiikki?

Perhe

- Kerro jotain perheestäsi? Keitä siihen kuuluu? Mitä vanhempasi tekevät? Onko sinulla sisaruksia – siskoja vai veljiä?
- Millaisia asioita teet perheesi kanssa? Teetkö samanlaisia asioita isäsi ja äitisi kanssa?

Tytöt ja pojat

- Ovatko mielestäsi tytöt ja pojat samanlaisia vai erilaisia? Jos erilaisia, millä tavalla?
- Onko asioita joita (vain) pojat tekevät, tai (vain) tytöt tekevät? Tekevätkö pojat joskus ”tyttöjen asioita” tai vice versa? Miten sellaisiin poikiin/tyttöihin suhtaudutaan? Miten itse suhtaudut?

Haastattelu

- mitä ajattelit tästä haastattelusta?

Liite C

Kysymykset yksilöhaastatteluihin

FSD3343 YLÄKOULULAISTEN AJATUKSIA SUKUPUOLIROOLEISTA JA ELÄMÄSTÄ 2017-2018

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <https://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <https://www.fsd.uta.fi/en/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <https://www.fsd.uta.fi/sv/>

Yksilöhaastattelut

Tausta

- Ikä
- Miten asut: vanhempien kanssa, molempien, yhden, isä-/äitipuolen, muiden huoltajien? Vuoroasuminen?
- Onko sinulla siskoja tai veljiä, kuinka vanhoja? Miten tulette toimeen keskenänne?
- Missä asut, asutko koulun lähellä? Oma huone?
- Kerro kolme asiaa, jotka ovat sinulle itsellesi erityisen tärkeitä?

Mikä määrittelee pojan? Jos kuvailisit jollekin ulkoavaruudesta tulleelle oliolle, mikä on ”poika”, mitä sanoisit?

Suhteet poikiin

- Miten yleensä tulet toimeen muiden poikien kanssa, koulussa tai koulun ulkopuolella?
- Mitä sinä ja ystäväsi tykkäätte tehdä yhdessä? Millaisista asioista keskustellette?
- Ovatko pojat keskenään erilaisia?
- Millaisten poikien kanssa yleensä vietät aikaa?
- Ovatko jotkut pojat suosittuja? Miten jostakusta tulee suosittu?
- Suosivatko opettajat joitakin poikia? Miksi luulet niin?
- Kiusataanko tai nälvitäänkö joitakin poikia? Mistä syistä?
- Oletko tyytyväinen luokkaasi vai haluaisitko mieluummin olla eri luokalla?
- Millaiset asiat ovat yleensä sinun ja kavereidesi mielestä hauskoja?
- Onko sellaisia asioita joista puhut vain poikien kanssa?

Suhteet tyttöihin

- Vietätkö aikaa enimmäkseen poikien vai tyttöjen kanssa?
- Onko erilaista olla tyttöjen kuin poikien kanssa? Teetkö erilaisia asioita?
- Onko sinulla ystäviä jotka ovat tyttöjä? Onko väliä, onko ystävä tyttö vai poika?
- Onko kenelläkään luokkakaverillasi tyttö- tai poikaystävää?
- Millaisia eroja tyttöjen ja poikien välillä on? Ovatko tytöt ”tunteellisempia” kuin pojat? Miten se näkyy? Onko olemassa ”kovia” tyttöjä?
- Kohdellaanko koulussa kaikkia tasa-arvoisesti? Suosivatko opettajat tyttöjä (tai poikia)? Mistä tiedät? Oletko koskaan ajatellut että tytöillä olisi helpompaa kuin pojilla?
- Jos koulussa nimitellään tai kiusataan, millaisia haukkumanimiä käytetään pojista, entä tytöistä?

Media

- Mitä medioita seuraat? TV (sarjat), elokuvat, internet, some? Musiikki (spotify)?
- Mistä ohjelmista/kanavista pidät, miksi? Millaiset ohjelmat yleensä kiinnostavat sinun ikäisiäsi poikia?

- Pelaaminen: pelaatko tietokone/kännykkäpelejä tai pelikoneilla, millaisia pelejä pelaat, yksin vain muiden kanssa? Mikä niissä on hyvää? Pelaavatko pojat ja tytöt saman verran tai samalla tavalla?
- Luetko kirjoja, sarjakuvia, lehtiä?
- Esikuvat: Onko olemassa jotain ihmisiä joita ihaillet? Onko olemassa ihmisiä, jollainen et halua olla?

Etnisyys

- Ajatteletko että olet suomalainen / jonkun muun maalainen?
- Onko koulussa tai kaveripiirissä poikia muista kuin suomalaisista taustoista? Millaisista taustoista? Vietätkö heidän kanssaan aikaa? Mitä teette yhdessä?
- Luuletko että poikia kohdellaan eri tavoin riippuen siitä, mistä heidän vanhempansa ovat kotoisin? Oletko kokenut tai nähnyt epäreilua tai rasistista kohtelua koulussa tai muualla?
- Onko oma etninen taustasi tärkeä sinulle? Onko taustalla tai ihonvärillä väliä sosiaalisissa suhteissa? Ovatko ihmiset erilaisia sen mukaan, mikä heidän taustansa on?

Suhteet aikuisiin

- Miten tulet yleensä toimeen aikuisten kanssa?
- Oletko läheinen vanhempiesi kanssa? Onko sinulla muita läheisiä aikuisia miehiä tai naisia elämässäsi?
- Mitä teet perheesi kanssa? Puhutko vanhempiesi kanssa omista asioistasi?
- Onko joitain asioita joita teet tai joista puhut äitisi/äitipuolesi kanssa mutta et isäsi/isäpuolesi kanssa? Onko joitain asioita joita teet tai joista puhut isäsi/isäpuolesi kanssa mutta et äitisi/äitipuolesi kanssa?
- Onko asioita, joista puhut ystäväiesi kanssa, mutta et vanhempiesi kanssa? Onko asioita, joista puhut vanhempiesi kanssa, mutta et ystäväiesi kanssa?

Yhteiskuntaluokka

- Mitä vanhempasi tekevät työkseen?
- Sanoisitko, että perheesi tulee hyvin taloudellisesti toimeen? Onko sillä väliä, onko rahaa, mihin sinä tarvitset rahaa?
- Onko sinulla yhtä paljon/ enemmän / vähemmän rahaa käytössä kuin ystäväilläsi?
- Vaikuttaako raha/varallisuus jotenkin ystävyysuhteisiin tai siihen ketkä ovat suosittuja?
- Mitkä ovat hyviä/huonoja asioita raha/varallisuus tuo?

Tunteet

- Muistatko jonkun hetken kun olet ollut todella onnellinen? Puhuitko kenenkään kanssa siitä, miltä sinusta tuntui? Muistatko jonkun hetken kun olet ollut huolissasi tai stressaantunut? Puhuitko kenenkään kanssa siitä, miltä sinusta tuntui? Kenen?
- Kertovatko muut ihmiset sinulle koskaan huolistaan? Ketkä?
- Minkälaiset asiat huolestuttavat sinun ikäisiäsi poikia?
- Luuletko että pojille yleensä on helppo puhua huolistaan vai pysyttelevätkö he useimmiten hiljaa?
- Käyttäytyvätkö tuntemasi pojat koskaan väkivaltaisesti? Miksi? Entä sinä itse? Millaisissa tilanteissa?

Muutos ja tulevaisuus

- Mitä asioita odostat innolla kun tulet vanhemmaksi/aikuiseksi? Mitkä asiat tulevaisuudessa tuntuvat tylsiltä?
- Mitä kuvittelisit tekeväsi, kun olet vanhempiesi ikäinen? Millainen henkilö uskot olevasi? Millaista työtä haluaisit tehdä?
- Haluaisitko asua yksin tai jonkun kanssa? Haluaisitko saada joskus perhettä tai lapsia?
- Miten olet muuttunut viimeisten muutaman vuoden kuluessa?
- Miten uskot muuttuvasi seuraavien muutamien vuosien kuluessa?

Kuvat

- Mistä kuvasta tykkäät eniten? Mistä vähiten? Haluaisitko olla kuin jonkun kuvan poika/mies tai voitko kuvitella itsesi kuvaan? Näyttääkö jonkun kuvan poika/mies siltä, ettet tulisi hänen/heidän kanssaan toimeen? Minkä kuvan/kuvien pojat/miehet ovat vähiten samanlaisia kuin sinä? Onko jonkun kuvan poika/mies erityisen miehekäs/epämiehekäs?

Liite D

Aineistonäyte

FSD3343 YLÄKOULULAISTEN AJATUKSIA SUKUPUOLIROOLEISTA JA ELÄMÄSTÄ 2017-2018

FSD3343 LOWER SECONDARY STUDENT VIEWS ON GENDER ROLES AND LIFE 2017-2018

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <https://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <https://www.fsd.uta.fi/en/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <https://www.fsd.uta.fi/sv/>

K1: Mites ne opettajat, ootteks te koskaan huomannu et ne kohtelis vaikka tyttöjä ja poikia eri tavalla?

VALTTERI: En, tässä koulussa en oo huomannu, siis oon, ainakin, siis aina niinku tytöt käyttää aina kännykkää siellä tunnilla silleen, 24/7, ne on koko ajan kännykkä esillä mut sit, pojilla on kaks sekuntia kännykkä esillä ja sitten heti huomataan se, ja otetaan se pois, mut sillä aikaa tytöt vaan siellä kännykkällä..

K1: Niin opettajat kiinnittää huomiota enemmän siihen että ne..

VALTTERI: Niin enemmän kiinnittää huomiota poikiin vähän, mut se on ihan perussettiä, yleensä kouluissa tehdään niin.

K1: Mistähän se johtuu?

VALTTERI: En mä tiedä, pojilla on vähän semmonen niinku maine et ne olis, sellasia, vähän niinku, semmosii villimpiä.

K1: Niin et niistä tulis enemmän ongelmia.

VALTTERI: Niin tai sit, tytöt on yleensä semmosia kiltimpiä niin, ei ne välttämättä luule et ne on kännykkällä siellä vaan ne voi olla vaikka jollain paperinpalalla.

K1: Jos pojilla siis on semmonen maine, tai ajatellaan jotenkin yleisesti että pojat on jotenkin villimpiä niin, mitä mieltä te ootte siitä, pitääks se paikkansa?

VALTTERI: En mä tiiä, meidän entisessä koulussa ainakin pojat oli vähän villimpiä. En mä tiedä täällä ei kauheesti oo ero paitsi että pari poikaa on vähän villimpää ku pari tyttöä ja sit pari tyttöä on vähän villimpää ku pari poikaa, vähän niinku samaa rataa.

KRISTIAN: Joo. Semmonen, täällä on vähän villimpää ku ala-asteella ehkä vois sanoo.

VALTTERI: Meidän ala-asteella oli paljon villimpää.

KRISTIAN: Niin tuolla [Saman asuinalueen alakoulussa] totuttiin aika rauhalliseen.

VALTTERI: Mun mielestä täällä on just rauhallista.

KRISTIAN: Mutta, ei oo mitään suuria eroavaisuuksia oikein vielä löytyny.

